

Ozolnieku novada centrālās bibliotēkas automatizācijas vēsture

Izstrādātie un iesniegtie projekti, kas saistīti ar bibliotēkas automatizāciju:

1. **1998-** SFL Bibliotēku programma ‘‘Bibliotēkas automatizācijas sistēma, īstenojot programmu ALISE’’- netika atbalstīts
2. **1999-** SFL Bibliotēku programma ‘‘Latvija informācijas laikmetā’’- netika atbalstīts
3. **1999-**SFL programma :Pārmaiņas izglītībā ‘‘Tālmācības studiju centrs pašvaldības bibliotēkā’’ – netika atbalstīts
4. **2000-**SFL Bibliotēku programma ‘‘Sabiedriskā interneta pieejas punkta izveide Ozolnieku pagasta bibliotēkā’’- netika atbalstīts
5. **2001-**Zemgales attīstības aģentūra- projekts ‘‘Ozolnieku pagasta bibliotēka - Ozolnieku pagasta, tā vēsturiskās teritorijas un Zemgales novada bibliotekāru biedrības informācijas un izglītības atbalsta centrs’’- netika atbalstīts
6. **2002-**BIS Alise – ‘‘Ozolnieku pagasta bibliotēkas automatizācija’’- **atbalstīts** 2002. gada jūnijā. Iegūta IIS ALISE pamatkonfigurācija.
7. **2004-** VA KIS- ‘‘Pakalpojumi lietotājiem Ozolnieku novada bibliotēkās’’ – **atbalstīts-** Iegūta datortehnika (8 datori, 4 printeri, skeneris, 3 datortīkli ,1 interneta pieslēgums) visām novada bibliotēkām (reāli saņemts 2005.g.)

Tehnika

1999 - kopētājs Konica 1212 – iegādāts ar sponsoru un pašvaldības atbalstu

2000 - gada beigās - ierīkots Interneta patstāvīgais pieslēgums ar radiolinku

2001- februāris – par pašvaldības līdzekļiem iegādāts dators Quantra Celeron 633, procesors Intel Celeron 633, RAM 128 Mb(Ls 731),

Tintes printeris

2002 – Projektā ‘‘Ozolnieku pagasta bibliotēkas automatizācija’’ iegūta IIS ALISE pamatkonfigurācija

2003 – par pašvaldības līdzekļiem iegādāts otrs dators (lietotājiem) Intel Celeron 1.70 Gh 256 Mb RAM CD rakstiekārta

2003 - tiek nozagts tintes printeris,

bibliotēkā tiek ierīkota signalizācija, kas pieslēgta apsardzes firmai.

2003 - iegādāts par pašvaldības līdzekļiem lāzerprinteris Canon LBP 1120

2005 – Projektā ‘‘Pakalpojumi lietotājiem Ozolnieku novada bibliotēkās’’ iegūti Ozolnieku novada centrālajā bibliotēkā

- 4 datorkomplekti ar LCD 15 monitoriem
- Lāzerprinteris HP
- Skeneris HP Scanject 4070

Ierīkots datortīkls ar komutatoru Compex 24p 10/100

Ozolnieku novada Vainu, Ānes, Jaunpēternieku bibliotēkās

- 4 datorkomplekti
- 3 lāzerprinteri
- 1 interneta pieslēgums
- 1 datortīkls

2006 – VA ‘‘Kultūras informācijas sistēmas’’ realizējot VVBIS piešķir 1 datoru darbiniekiem- Monitors HP L1706(17 LCD), sistēmbloks (P4 3.0GHz/512 MB CD/DVD RW)

2006 - VA ‘‘Kultūras informācijas sistēmas’’ realizējot VVBIS piešķir BIS moduļus

- Fondu kustība
- Globālā tīmekļa tiešsaistes publiskais katalogs
- Z39.50 klients
- BIS Alise izmainītie funkcionālie moduļi (versija 4.0)

2007 – par pašvaldības līdzekļiem iegādāts tintes printeris Canon Pixma ip5300/S (Ls 108,-)

2007 – par pašvaldības līdzekļiem iegādāts digitālais fotoaparāts SONY 2H-DSC ar 2GB atmiņas karti (Ls 316,-)

2007 – par pašvaldības līdzekļiem iegādāts serveris Intel Xeon®CPU 1,60GH, 2.00GB RAM

Automatizācijas pirmsākumi

Aktivizējoties bibliotēku automatizācijai visās Latvijas bibliotēkās, kad iespējas uzsākt automatizāciju jau bija skārušas rajonu centrālās bibliotēkas, arī Ozolnieku pagasta bibliotēkā tika apsvērta šī iespēja. Jelgavas rajona centrālās bibliotēkas mudināti, rakstījām pirmo projektu bibliotēkas automatizācijai Sorosa fondā Latvija Bibliotēku programmā. Pirmais projekts, iespējams, arī nebija visai veiksmīgi uzrakstīts un neguva atbalstu. Tam sekoja sāpīga pieredze neatbalstīto projektu ziņā. Nākamie projekti tika izstrādāti rūpīgāk un iesniegti to laiku visos iespējamajos izsludinātajos projektu konkursos ar dažādām inovatīvām idejām (piem. Tālmācību studiju centrs pagasta bibliotēkā), bet tāpat - atbalsts netika gūts. Iespējams, ka nebijām īpaši atbalstāmo reģionu skaitā. Mūsu izdevīgais ģeogrāfiskais novietojums – neliels attālums līdz Rīgai, ne visai trūcīga pašvaldība- tie varētu būt faktori, kas varēja būt pamatā neatbalstītiem projektiem.

Tajā pašā laikā centāmies saviem spēkiem uzlabot situāciju- vācām ziedojumus no lasītājiem, vietējiem uzņēmumiem, lai iegādātos kopētāju, ko uzskatījām par primāro visā tehnikas klāstā. Šo ideju arī realizējot un apvienojot sponsoru līdzekļus un pašvaldības finansējumu, iegādājāmies kopēšanas iekārtu 1999. gadā.

Nākamā gada projektu cerības atkal nepiepildījās un bibliotēkā izveidojās situācija, ka dažus mēnešus bibliotēkā jau bija ierīkots internets, bet trūka datora (2000 gada nogalē). Tomēr 2001. gada sākumā dators tika iegādāts par pašvaldības līdzekļiem un kopā ar iepriekšējā gadā ierīkoto internetu bija iespēja piekļūt interneta resursiem.

Pagrieziena punkts bibliotēkas automatizācijā bija 2002. gads, kad IT ALISE izsludināja projektu konkursu, kurā arī piedalījāmies un **beidzot tika gūts atbalsts kādā projektu konkursā**. Bibliotēka ieguva IIS ALISE programmatūras pamatkonfigurāciju. Bibliotēkā strādāja 2 darbinieki, tika uzsākta jauno grāmatu aprakstu ievadīšana automatizētajā sistēmā, importēti 2 tūkst. aprakstu no Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas kopkataloga par 1998-2002 g. ieslēgtām grāmatām.

Automatizācijas turpinājums

2003. gads – Tiek izveidots Ozolnieku novads, apvienojot Cenu un Ozolnieku pagastus. Novadā darbojas 4 bibliotēkas, Ozolnieku bibliotēka ir lielākā un kvalitatīvākā, tādēļ kļūst par novada centrālo bibliotēku. Bibliotēka iegūst vēl vienu darbinieku, izveidojas kvalitatīva profesionāla komanda.

2004. gadā tiek turpināta jau 2001. gadā uzsāktā krājuma reklasifikācija un nu jau ir iespējas arī rekatalogizēt krājumu. 3 mēnešu laikā tika rakatalogizēti 500 grāmatu apraksti. Uz 2005. gada 1. janvāri bibliotēkas elektroniskajā katalogā ir 4160 ierakstu.

2005. gada laikā elektroniskais katalogs papildināts ar 1430 bibliogrāfiskajiem ierakstiem, t.sk. 674- jauno grāmatu apraksti, 756- rekatalogizētā krājuma apraksti, kas izveidoti no jauna. Pavisam rekatalogizēts 1276 iespieddarbu. Elektroniskais katalogs aptver 36,25% krājuma.

Startējot V/A ‘Kultūras informācijas sistēmas’ izsludinātajā projektu konkursā reformēto pašvaldību bibliotēkām, visas novada bibliotēkas tika nodrošinātas ar datortehniku un interneta pieslēgumu.

2006. gadā elektroniskais katalogs papildināts ar 2038 bibliogrāfiskajiem ierakstiem, no tiem- 727- jauno grāmatu, 1311 – rekatalogizēto grāmatu apraksti, pavisam rekatalogizēts 1956 iespieddarbu bibliogrāfisko ierakstu. Elektroniskais katalogs aptver 51,21% krājuma.

2007. gadā turpinās bibliogrāfisko aprakstu ievadīšana, rekatalogizācija veikta visā pieaugušo krājuma daļā. Vēl jāpievieno Bērnu nodaļas krājuma daļa. Šajā darbā būs nepieciešams realizēt citu pieeju, jo fonda vecā daļa – līdz 1998. gadam tika uzskaitīta atsevišķi, būs nepieciešams rekatalogizēt, izmantojot komplektēšanas moduli.

Attīstības koncepcija

1. Veidot Ozolnieku novada bibliotēku kopkatalogu uz Ozolnieku novada centrālās bibliotēkas elektroniskā kataloga bāzes.
2. Realizēt virtuālā kopkataloga ideju kopā ar Jelgavas Zinātnisko bibliotēku.
3. Pabeigt Ozolnieku novada centrālās bibliotēkas rekatalogizāciju.
4. Automatizētas izsniegšanas/saņemšanas, pasūtīšanas/rezervēšanas ieviešana Ozolnieku novada centrālajā bibliotēkā.

5. Sadarbībā ar Ozolnieku novada informācijas iestādēm - 4 bibliotēkām, 2 informācijas centriem veidot datu bāzi "Novadpētniecība", digitalizējot vēsturiskos materiālus, pievienojot bibliogrāfiskās ziņas un pilntekstus, fotogrāfijas un taml. To iespējams realizēt izmantojot esošo tehnisko nodrošinājumu- programmatūru, aparāturu – skeneris, digitālais fotoaparāts(bibliotēkā) , digitālais diktofons(informācijas centrā).

Bibliotēkas automatizācijas vērtējums

Kopumā Ozolnieku bibliotēkas attīstība balstīta uz darbinieku iniciatīvu (galvenokārt) , jo papildus finansējums dažādu papildus darbību veikšanai netika piešķirts, darbinieku skaita palielinājums bija tikai tik liels, lai būtu iespējams nodrošināt rekatalogizācijas uzsākšanu.

Tomēr pašvaldības atbalsts arī nenoliedzams, jo procesi netika bremsēti, tika atvēlēti līdzekļi automatizētās sistēmas uzturēšanai, sākotnēji arī datortehnikas nodrošināšanai.

Bibliotēkas informācijas sistēmā netika izmantotas visas iespējas, vēlu uzsākta novadpētniecības datu bāzes veidošana, jo darbinieku resursi jāsadala starp visu bibliotēkas funkciju nodrošināšanu, kā arī administratīvais, koordinējošais un metodiskais darbs 3 novada bibliotēkās.

Tehnisku problēmu dēļ datu serveris uzstādīts tikai 2007. gada oktobrī.

Patstāvīga datortehnikas inženiera trūkums radījis situācijas, kad tikuši palēnināti automatizācijas procesi.

Tomēr, kopumā, mazas bibliotēkas izveidošana tuvā nākotnē par automatizētu bibliotēku vērtējama pozitīvi.

2007. Ingrīda Krieķe